

	Kısa Bilgi Organik Hayvan Yetiştiriciliği	Revizyon No	02
		Revizyon Tarihi	25.09.2024
3.2.2tr Inf		Sayfa No	1/4

TR Yönetmeliği, Avrupa Yönetmeliği (EU) 2018/848, A.B.D. Ulusal Organik Programı (NOP) ve CERES standart yorumlamalarına göre

Organik hayvan yetiştiriciliği için gerekliliklere kısa giriş

(Not: CERES JAS'a göre hayvansal üretim sertifikasyonu konusunda akredite değildir)

1. Organik hayvan yetiştiriciliği ne demektir:

- ❖ Organik yem
- ❖ Genetiği değiştirilmiş organizmaların (GDO) kullanılmaması
- ❖ Mevcut araziye bağlı hayvan sayısı
- ❖ Hayvan refahına yüksek öncelik (örn. yeterli barınak)
- ❖ Doğal veterinerlik ilaçlarına öncelik; sadece başka çözüm bulunmadığında allopatik metotların kullanılması
- ❖ Hayvan gübresi bir kirlilik kaynağı olmamalıdır
- ❖ Maksimum miktarlarda değil, sağlıklı, iyi kalitede süt, yumurta ve et.

2. Yemleme:

✓ **NOP:** Sadece organik yem, sadece National List'te bahsedilen katkı maddeleri ve destekler (§ 205.603), dışkı, üre ya da plastik pelet yok. Geviş getirenler, en azından yılın bir kısmında, otlaklara girebilmelidir.

✓ **A.B.-Yönetmeliği:**

	Otçullar (geviş getirenler, atlar)	Domuzlar	Kümes hayvanları
Genç hayvanların yetiştirilmesi	Doğal süt (inekler için 3 ay, koyun ve keçiler için 45 gün)	40 gün doğal süt	Özel gereklilik belirtilmemiş
Otlatma	Yerel imkanlara göre otlatmanın maksimum yapılması	Arzu edilir, ama gereklilik belirtilmemiş	
Kaba yem	Kuru maddenin en az %60'ı	Kaba yem günlük orana eklenmelidir	
Kendi çiftliğinden yem	Kuru maddenin en az %60'ı (yaylacılık hariç)	Kuru maddenin en az %20'si	
Geçiş dönemindeki araziden yem	Kuru maddenin en fazla %30'u (Geçiş dönemindeki arazinin aynı çiftliğe ait olması durumunda %100'ü); çok yıllık otlaktan birinci geçiş yılında maksimum %20.		
Konvansiyonel yem	İzin verilmez. (konvansiyonel melas için bir istisna vardır, domuzlar ve kümes hayvanları için %5'e kadar konvansiyonel protein yemleri, organik kaynaklardan bulunamadığı sürece kullanılabilir).		
Katkı maddeleri	Sadece Yön. (EC) 889/08 Ek VI'da listelenenler		

	Kısa Bilgi Organik Hayvan Yetiştiriciliği	Revizyon No	02
		Revizyon Tarihi	25.09.2024
3.2.2tr Inf		Sayfa No	2/4

✓ **TR Yönetmeliği:**

	Otçullar (geviş getirenler, atlar)	Domuzlar	Kümes hayvanları
Genç hayvanların yetiştirilmesi	Doğal süt (büyükbaş hayvanlarda ve taylarda 90 gün, küçükbaş hayvanlarda 45 gün)	40 gün doğal süt	Özel gereklilik belirtilmemiş
Otlatma	Yerel imkanlara göre otlatmanın maksimum yapılması	Arzu edilir, ama gereklilik belirtilmemiş	
Kaba yem	Kuru maddenin en az %60'ı	Kaba yem günlük orana eklenmelidir	
Geçiş dönemindeki araziden yem	Kuru maddenin en fazla %30'u (Geçiş dönemindeki arazinin aynı çiftliğe ait olması durumunda %60'ı).		
Konvansiyonel yem	Tarımsal kaynaklı yemin kuru maddesi üzerinden 31.12.2016'ya kadar %5'e izin verilir.	Tarımsal kaynaklı yemin kuru maddesi üzerinden 31.12.2017'ye kadar %5'e izin verilir.	
Katkı maddeleri	Sadece Ek 6'da listelenenler		

3. Barındırma:

- ✓ Hem TR, AB Yön. hem de NOP **hareket ve konforlu davranış özgürlüğü**, yeterli **yatak** ve sıcaklığın sağlandığı uygun barınma talep eder. Hayvanlar, **temiz hava**, direk güneş ışığı, gölge ve **sığınağa** girebilmelidir. Ahırlar, hastalık ve zararlıları önlemek için **temiz** tutulmalıdır. Ahırlarda temizlik, dezenfeksiyon ve zararlı kontrolü için, TR Yön. Ek-7, National List (NOP) ve Yön. (EC) 889/08 Ek VII'de bahsi geçen maddeler kullanılabilir.
- ✓ TR Yön. ve A.B.-Yönetmeliği (EC) 889/08, ahırlar ve dış egzersiz alanları için daha ileri detaylar da vermektedir, örn.:
 - o Hayvanlar **bağlanmamalıdır**
 - o Hayvan barınağı, **düz fakat kaymayan yüzeylere** sahip olmalıdır. Toplam yüzeyin en az yarısı (memeliler) ya da üçte biri (kümes hayvanları) kesintisiz, yani tahta ya da ızgaradan yapılmamış olmalıdır
 - o Buzağılar, bir haftalık olduktan sonra ayrı kafeslerde tutulmamalıdır
 - o Dişi domuzlar gruplar halinde tutulmalıdır, yavru domuzlar düz platformlarda ya da yavru domuz kafeslerinde tutulamaz
 - o Kümes hayvanları **açık-otlak** şartlarında yetiştirilmelidir ve kafeslerde tutulamazlar
 - o Sucul kümes hayvanları, bir nehir, gölet ya da göle girebilme imkanına sahip olmalıdır.
 - o Kümes hayvanı barınağı başına maksimum hayvan sayısı, Yön. (EC) 889/08 Madde 12'de ve TR Yön. Madde 19- 5) 'te belirtilmiştir.
 - o Diğer detaylar için Yön. 889 Ek III, TR Yön. Ek 3,4,5,6,7'ye bakınız.

4. Hayvancılık yönetim uygulamaları:

- ✓ **TR ve A.B.-Yönetmeliği:**
 - o Prensipde doğal üreme kullanılmalıdır. Suni tohumlamaya izin verilmektedir. Diğer yapay üreme şekilleri (örneğin embriyo transferleri) yasaktır.
 - o Koyunların kuyruklarına elastik bantlar yapıştırmak, **kuyruk kesme**, dişlerin kesilmesi, gagaların kesilmesi ve **boynuz kesme** sistematik olarak yapılmamalıdır. Bu işlemlerin bazılarında, istisnai durumlarda, güvenlik ya da hayvan sağlığı nedenleri ile izin verilebilir.
 - o Buzağı besi koşulları anemiye yol açamaz.

	Kısa Bilgi Organik Hayvan Yetiştiriciliği	Revizyon No	02
		Revizyon Tarihi	25.09.2024
3.2.2tr Inf		Sayfa No	3/4

- o Kümes hayvanları için minimum kesim yaşı Yön. (EC) 889/08 Madde 12'de ve TR Yön. Madde 19-6)r)'de verilmiştir.
- o Hayvanlar, stresi en aza indirecek bir şekilde nakledilmeli, yüklenmeli ve boşaltılmalıdır. Konvansiyonel yatıştırıcılar ya da elektrikli hayvan yürütme aletleri yasaktır.
- o Hayvan ve hayvan ürünleri **belirlenmelidir**.
- o Çeşitli türler için hayvan yoğunlukları Yön. (EC) 889/08 Ek IV'te ve TR Yön. Ek -4'te verilmiştir.

5. Hayvanların orijini ve geçiş periyodu:

- ✓ Dayanıklı, yerel olarak adapte olmuş **çeşitler** seçilmelidir.
- ✓ Hayvanlar **organik işletmelerden** alınmalı ve **doğumdan itibaren, bazı istisnalarla** organik standartlara göre yönetilmelidir. Hayvanlar ve hayvan ürünleri, en az aşağıdaki süreler boyunca organik yönetim altında olduğu takdirde organik olarak satılabilir:

	TR ve A.B.-Yönetmeliği	NOP
Kümes hayvanları	Geldikleri çiftlikten ayrıldıklarında üç günlük yaştan küçük olmak kaydıyla, yumurta tavukları 6 hafta, diğer kümes hayvanları 10 hafta	Hayatının 2. gününden itibaren
Et için beslenen hayvanlar	Keçi, koyun, domuzlar için 6 ay, sığırlar için 12 ay (yaşam sürelerinin en az ¼'ü)	Doğumdan itibaren
Süt için beslenen hayvanlar	Sütü organik olarak satmadan önce 6 ay	Organik satma öncesinde 1 yıl
Yenilmeyen ürünler	Belirtilmemiş	Organik satma öncesinde 1 yıl (örn. yün)
Yemlik arazinin geçişi	Çiftliğin tüm yemlik arazisi organik geçirilmelidir, meralar için geçiş süresi 1 yıla indirilebilir (kimyasal kullanılmayan otlaklarda 6 ay)	En az 3 yıl kimyasalların kullanılmaması
Damızlık hayvan	Sadece erkek damızlık hayvan kısıtlama olmadan konvansiyonel çiftliklerden satın alınabilir.	Organik olmayan damızlık alımına izin verilir. Dişiler, eğer yavru hayvanlar organik olarak yetiştirilecekse, gebeliğinin son üçte birinden sonra çiftliğe getirilmemelidir.

A.B.-Yönetmeliği durumunda, konvansiyonel hayvanların satın alınması, daha ileri bazı kısıtlarla sınırlandırılmıştır. Detaylar için lütfen CERES ile temas kurunuz!

- ✓ Hayvan ürünleri **geçiş periyodu** boyunca **konvansiyonel olarak satılmalıdır!**

6. Veterinerlik uygulamaları:

- ✓ Hastalıklar ve zararlılar, dayanıklı türlerin seçimi, yeterli besleme, barındırma, sanitasyon koşulları ve aşılarla **önlenmelidir**.
- ✓ Hayvanlar önlemlere rağmen hastalanırsa tedavi edilmeli, öncelik **doğal** ya da homeopatik **tedavilere** verilmelidir.
- ✓ Konvansiyonel tedavi durumunda, **TR ve A.B.-Yönetmeliği'ne göre bekleme süresi iki katına çıkarılmak** zorundadır; **NOP'a** göre hayvan §205.603'da yer almayan bir madde ile tedavi edildiye **hayvanlar konvansiyonel olur** ve tekrar organik döndürülemez.
- ✓ **Konvansiyonel ilaçların önleyici kullanımı** yasaktır. Bu, özellikle antibiyotikler, kokkidostatikler ya da büyümeyi teşvik eden hormonları kapsar.

	Kısa Bilgi Organik Hayvan Yetiştiriciliği	Revizyon No	02
		Revizyon Tarihi	25.09.2024
3.2.2tr Inf		Sayfa No	4/4

7. Kayıtlar:

- ✓ İlk kontrol yapılmadan önce, çiftçi sertifikasyon firmasına bir **organik yönetim planı** sunmak zorundadır; bu plan, yıllık olarak güncellenmek zorundadır.
- ✓ En azından tüm veterinerlik uygulamalarının yanında, hayvanların doğum, satın alma, satış ve ölümünü kaydeden bir ahır **günlüğü** tutulmalıdır.
- ✓ Yem, veteriner ilaçları, hayvanlar, v.b.'nin **satın alımı** için faturalar dosyalanmalıdır.
- ✓ Üretilen hayvansal ürün **miktarları** kaydedilmelidir.
- ✓ Çiftlik, organik ürünlerin satımı için en azından basit bir **muhasebe** sistemine sahip olmalıdır.

8. Bilgi:

- ✓ Çiftçi, ilgili **standartların** bir **kopyasını** bulundurmak ve onları çalışmak zorundadır
- ✓ Çiftçinin, organik hayvancılık kuralları ve teknolojileri hakkında yeterli **bilgi** düzeyi olmalıdır.

*Not: AB içersinde yönetmelik en sıkı şekliyle uygulanmak zorundadır. Avrupa Birliği dışındaki üçüncü ülkelerdeki ürünler "denk" olarak sertifikalandırılabilir.

*Not 2: TR Yönetmeliği'ne göre organik hayvancılık faaliyetinde bulunmak isteyen ve faaliyet alanına göre Bakanlık ilgili kayıt sistemine kayıtlı olan müteşebbis, aşağıda yer alan bilgi ve belgeler ile kontrol ve sertifikasyon kuruluşuna veya kontrol kuruluşuna başvurur.

- 1) Müteşebbisin adı, adresi, T.C. kimlik numarası ve varsa vergi numarası, yabancı gerçek kişilerde ise yabancı kimlik numarasını içeren kimlik bilgi ve belgeleri,
- 2) İşletmenin yeri ve konumuna dair bilgiler,

! *Lütfen bunun organik standartların temel gereklerinden sadece bir seçme, yani bir giriş olduğunu unutmayınız. Elbette üretici, ilgili standardın tüm gereklerini öğrenmek ve yerine getirmek zorundadır. Özellikle A.B.-Yönetmeliği, yem, barındırma, geçiş, v.b. konularda daha pek çok detay içermektedir.*